edea
association for research in literature, language and education

Ardahan Provincial Directorate of National Education

unesco Turkish National Commission

yaz publications

21-23 May 2026

ARDAHAN

Knowledge is Power.

III. INTERNATIONAL

SYMPOSIUM ON LITERATURE, LANGUAGE AND EDUCATION RESEARCH

ABSTRACT BOOK

III. Uluslararası Edebiyat, Dil ve Eğitim Araştırmaları Sempozyumu

Edebiyat, Dil ve Eğitim Araştırmaları Sempozyumu

Bildiri Özet Metinleri

3nd International Literature, Language and Educational Research Symposium
EDEA 2026

"Knowledge is power"

20-22 May 2026 Ardahan University

Organized by Literature, Language and Education Research Association - EDEA and Ardahan University

3nd International Literature, Language and Educational Research Symposium Abstract Book
ISBN: 978-625-93463-2-8

Abstracts
in Turkish and English

Honor Board
Prof. Dr. Öztürk EMİROĞLU
Rector of Ardahan University
Prof. Dr. M. Öcal OĞUZ
Chairman of the UNESCO Turkish National Commission
Yusuf UZANTI
Ardahan Provincial Director of National Education

Organizing Committee Chairman
Prof. Dr. Ömer SOLAK
Faculty Member, Çanakkale Onsekiz Mart University

Organizing Committee
Prof. Dr. Ömer SOLAK
Faculty Member, Çanakkale Onsekiz Mart University
Prof. Dr. Aliye USLU ÜSTTEN
Faculty Member, Gazi University
Prof. Dr. Badırkhan AHMEDOV
Faculty Member, Azerbaijan National Academy of Sciences
Assoc. Prof. Dr. Gürhan Çopur
Faculty Member, Ardahan University
Dr. Ferhat Uzunkaya
Faculty Member, Ardahan University
Dr. Okan Özkara
Faculty Member, Ardahan University
Dr. Samet DOYKUN
Faculty Member, Çanakkale Onsekiz Mart University
Dr. Süleyman ÜNLÜ
Research Assistant, Uşak University

Symposium Secretariat
Beyda KÜÇÜK
Çanakkale Onsekiz Mart University
Erkam KÜÇÜK
Lecturer, Uşak University TÖMER
Devrim Sıla KARA
Lecturer, Uşak University TÖMER
Halil ALAKUŞ
Kütahya Dumlupınar University

Science Committe

Prof. Dr. Abdulmecit CANATAK - Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Adem BALKAYA - Kafkas Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Akmatali ALİMBEKOV - Türkiye Manas Üniversitesi - KIRGIZİSTAN
Prof. Dr. Ali YAKICI - Gazi Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Aliye USLU ÜSTTEN - Gazi Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Atilla ELÇİ - Hasan Kalyoncu Üniversitesi (Emekli), TÜRKİYE
Prof. Dr. Barış USLU - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Badirhan AHMEDOV - Azerbaycan Milli İlimler Akademi, AZERBAYCAN
Prof. Dr. Canser KARDAŞ - Muş Alparslan Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Erdoğan ALTINKAYNAK - Ardahan Üniversitesi,TÜRKİYE
Prof. Dr. Erkan SALAN - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Evdokiya BORISOVA - Konstantin Preslavsky University of Shumen, BULGARİSTAN
Prof. Dr. Fatih SAKALLI - Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Fulya TOPÇUOĞLU ÜNAL - Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Fatih TEPEBAŞILI - Necmettin Erbakan Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Hatice ŞAHİN - Bursa Uludağ Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Hilary JANKS - Witwatersrand Üniversitesi, GÜNEY AFRİKA
Prof. Dr. Hülya PİLANCİ - Anadolu Üniversitesi,TÜRKİYE
Prof. Dr. Hülya ERAYDIN ARGUNŞAH - Erciyes Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. İbrahim COŞKUN - Trakya Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. İbrahim GÜLTEKİN - İstanbul Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Kürşad YILMAZ - Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Mayrambek ORZOBAYEV - Ardahan Üniversitesi,TÜRKİYE
Prof. Dr. Mehmet Ali YOLCU - Çanakkale Onsekiz Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Mehmet KARA - Gazi Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Mitat DURMUŞ, Kafkas Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Murat ELMALI - İstanbul Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Mustafa ALTUN - Sakarya Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Mustafa APAYDIN - Çukurova Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Mustafa DURMUŞ - Hacettepe Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Mustafa ÖZSARI - Balıkesir Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Mustafa ŞENEL - Ardahan Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Nazım Hikmet POLAT - Emekli Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Nevin AKKAYA - Dokuz Eylül Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Nesime CEYHAN AKÇA - Çankırı Karetekin Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Nurettin DEMİR - Hacettepe Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Nurşat BİÇER - Amasya Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Oktay YİVLİ - Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Ömer SOLAK - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Öztürk EMİROĞLU - Ardahan Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Ramazan KAPLAN - Emekli Öğretim Üyesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Ramazan KORKMAZ - Emekli Öğretim Üyesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU - Emekli, TÜRKİYE
Prof. Dr. Şahika KARACA - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Şengül İLGAR - İstanbul Üniversitesi, TÜRKİYE

Prof. Dr. Şükrü Halûk AKALIN - Hacettepe Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Yakup ÇELİK - Yıldız Teknik Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Yayat SUDARYAT - Univesitas Pendidikan Indonesia, ENDONEZYA
Prof. Dr. Zekerya BATUR - Uşak Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Zeki TAŞTAN - Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Zühal ÖLMEZ - Yıldız Teknik Üniversitesi, TÜRKİYE
Prof. Dr. Zongjie WU - Zhejiang Üniversitesi (Emekli), ÇİN
Doç. Dr. Banu ÖĞÜNÇ - Aksaray Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç. Dr. Bilgin GÜNGÖR - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç. Dr. Cenan İŞCİ KARAMEŞE - Dokuz Eylül Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç. Dr. Kenan BOZKURT - Batman Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç. Dr. Matkulieva Marg'uba Farxodovna - Urganch RANCH Texnologiya Universiteti, Özbekistan.
Doç. Dr. Mehtap GÜNEŞ ÖZDEN - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç. Dr. Mustafa DİNÇ - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç. Dr. Mustafa ULUTAŞ - Uşak Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç. Dr. Necati TONGA - MEB, TÜRKİYE
Doç. Dr. Ömer İNCE - Emekli Öğretim Üyesi, TÜRKİYE
Doç. Dr. Ömer ÖĞÜNÇ - Aksaray Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç. Dr. Sema NOYAN - Karabük Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç. Dr. Sylwia FILIPOWSKA - Jagiellonian University, POLONYA
Doç. Dr. Yasemin UZUN - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, TÜRKİYE
Doç. Dr. Xhemile ABDIU - Tiran Üniversitesi, ARNAVUTLUK
Dr. Ertuğrul AYDIN - Doğu Akdeniz Üniversitesi, KUZEY KIBRIS
Dr. Hakan ÇIVĞIN - Bağımsız Araştırmacı, TÜRKİYE
Dr. H. Aytuğ TOKUR - Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı, TÜRKİYE
Dr. Jaspal SINGH - Desh Bhagat College, HİNDİSTAN
Dr. Mehmet GÜRBÜZ - Uşak Üniversitesi, TÜRKİYE
Dr. Musa AKSOY - Sakarya Üniversitesi (Emekli), TÜRKİYE
Dr. Nihal COŞKUN - Milli Eğitim Bakanlığı, TÜRKİYE
Dr. Samet DOYKUN - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, TÜRKİYE
Dr. Süleyman ÜNLÜ - Uşak Üniversitesi, TÜRKİYE
Dr. Zehra GÜNDAR - Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, TÜRKİYE
Edit TASNADİ - Çevirmen, MACARİSTAN
Sebastián S. SANABRIA - Universidad Nacional de Colombia, KOLOMBİYA

Türk kozmogonisinin evrensel mit yapıları içerisindeki yeri: Campbell metodu perspektifi

Sefacan Doğru

Türk Dili ve Edebiyatı Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
s.candogru4@gmail.com

Özet

"Gerçek hikâye", "kutsal anlatı" ve "anlam yüklü söz" gibi anlamlar taşıyan mit kavramı; etnologlar, sosyologlar, tarihçiler ve din araştırmacıları tarafından kutsal geleneklerin, ilkel inanışların ve örnek davranış modellerinin taşıyıcısı olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda mitler; yaratılış, var oluş, yaşam, ölüm, düzen ve kaos gibi insanlığın temel varoluşsal sorularına cevap verme amacı taşıyan sembolik anlatılar olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsanlığın doğa olaylarını açıklamakta yetersiz kaldığı dönemlerde meydana gelen bu anlatılar, yalnızca tabiatın gizemlerini çözme girişimi değil; aynı zamanda insanın kendisini evren içerisindeki konumuyla ilişkilendirme çabasının da bir sonucudur. Mitoloji, yalnızca mitlerin incelendiği bir disiplin olmanın ötesinde; insanlığın ortak bilinçaltını, kolektif hafızasını ve kültürel devamlılığını anlamaya çalışan çok yönlü bir araştırma alanı hâline gelmiştir. Günümüzde edebiyat, tarih, antropoloji, dinler tarihi, sanat tarihi, sinema, plastik sanatlar ve popüler kültür gibi pek çok alanın temel referans kaynaklarından biri olan mitoloji, özellikle kahraman anlatıları üzerinden insanlığın ortak düşünce yapısını ortaya koymaktadır. Bu çalışmada Türk kozmogonisi içerisinde yer alan Kayra Han, Ülgen, Törüngey, Eje, May-Tere, Mangdı Şire ve Erlik gibi kahramanlar, Joseph Campbell tarafından geliştirilen "monomit" kuramı çerçevesinde incelenmiştir. Campbell, kahramanın serüvenini "yola çıkış", "erginlenme" ve "dönüş" olmak üzere üç temel aşamada incelemiş; farklı toplumlara ait mitolojik anlatılar arasında yapısal benzerlikler bulunduğunu ileri sürmüştür. Ona göre mitler, insanlığın ortak bilinç yapısının ürünleri olup kültürler arasında değişen yalnızca anlatım biçimleridir. Bu doğrultuda çalışmada Türk yaratılış mitlerinde yer alan kahramanların ortaya çıkışı, kozmik düzeni kurma süreçleri, kutsal bilgiye erişimleri ve kaotik unsurlarla mücadeleleri Campbell'ın monomit şeması bağlamında değerlendirilmiştir. Böylece Türk kozmogonisinin yalnızca yerel bir inanç sistemi olmadığı; aksine evrensel kahraman anlatı yapılarıyla ortaklıklar taşıyan güçlü bir mitolojik yapı sunduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ayrıca çalışma, Türk mitolojik anlatılarının dünya mitolojileri içerisindeki yerini karşılaştırmalı bir perspektifle değerlendirmeyi ve Campbell'ın kuramsal yaklaşımının Türk mitolojisine uygulanabilirliğini tartışmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mitoloji, Türk Kozmogonisi, Monomit, Kahraman, Campbell.